

Miljödepartementet

Svar på remiss av Naturvårdsverkets skrivelse Hantering av schaktmassor och annat naturligt förekommande material som kan användas för anläggningsändamål

Sammanfattning

Transportstyrelsen stödjer förslaget i stort och att schaktmassor kan utnyttjas mer hållbart går väl i linje med våra föreskrifter.

Transportstyrelsen vill dock passa på att påtala att det kan finnas svårigheter att sätta massor som blivit över i ett projekt på marknaden om det är en byggprodukt som omfattas av en harmoniserade byggproduktstandard. Om materialet tillverkas på plats i väg- eller banlinjen behöver inte överensstämmelse med standard bestyrkas. För att kunna försälja exempelvis ballast krävs emellertid i många fall att tillverkaren och dennes tillverkningsprocess granskats av ett anmält organ, samt att produkten prestandadeklarerats och CE-märks, innan den kan sättas på marknaden.

Det är också viktigt att erfarenhet från byggherrar för infrastruktur tas till vara i arbetet med att utveckla ett praktiskt planeringsverktyg för regional masshantering.

Transportstyrelsens synpunkter

Generellt så står Transportstyrelsen bakom åtgärder som leder till ett bättre resursutnyttjande inom anläggningssektorn och håller med om att förtydliganden av vad som är avfall respektive produkt är den viktigaste åtgärden. Transportstyrelsen ser det även som särskilt positivt att man föreslår förtydliganden för att minska spridningen av invasiva arter som är ett ökande problem.

Transportstyrelsen vill dock påpeka att det kan bli svårare för byggherrar att matcha tillgång och efterfrågan av massor eftersom det inom EU finns

regler om försäljning av byggprodukter som omfattas av en harmoniserad standard.

För ballastmaterial till väg och banor gäller enligt [Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om egenskapskrav för vägar, gator, spårvägar och tunnelbanor \(byggregler\), TSFS 2021:122](#), 2 kap. 14 – 17 §§, att systemet för bedömning och fortlöpande kontroll ska vara 2+.

Enligt 2 kap, 18 § behöver dock inte överensstämmelse enligt standarder i 14-17 §§ ske om materialet tillverkas på plats i väg- eller banlinjen och att det inte placeras på marknaden.

Om överskott av massor som kan användas som ballast ska försälas, kan det ställas högre krav eftersom ballastmaterial i de flesta fall omfattas av en harmoniserad standard. Sådana produkter måste ha en prestandadeklaration och vara CE-märkta. Det krävs därför, om man tillverkar sådana ballastmaterial, att produkten prestandadeklareras och CE-märks om den ska försälas (sättas på marknaden). För att kunna prestandadeklarera och CE-märka byggprodukter måste tillverkaren i de flesta fall anlita ett oberoende tredjepartsorgan (anmält organ) för bedömning och fortlöpande kontroll av prestanda.

Avseende förslaget om uppdrag till Boverket och SGU att ta fram ett praktiskt planeringsverktyg för regional masshantering vill Transportstyrelsen också passa på att påminna om att även byggande av infrastruktur tas med och att även byggherrar för infrastruktur, som exempelvis Trafikverket, kan ha värdefull kunskap att bidra med.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Jonas Bjelfvenstam. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog Petra Wermström chef enhet teknik väg på avdelning väg och järnväg, utredarna Björn Mattsson och Lina Andersson sektion infrastrukturregler, den senare föredragande.

Jonas Bjelfvenstam
Generaldirektör